

VOJNI INVALID

GLASILO UDRUŽENJA VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE S.H.S.

OBLASTNEGA ODBORA ZA LJUBLJANSKO IN MARIBORSKO OBLAST V LJUBLJANI

List izhaja 1. in 15. v mesecu. — Posamezna številka 1 Din. Naročnina mesečno 2 Din. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica.

Prvi maj.

Priroda je oblekla praznično obleko. Vso zeleno, duhtečo novega življenja. Razcvetela je v raznobarnih cvetih in ptičke gostole sladke pesmi.

Praznik človeštva je ta dan. Praznik na novo vzbujenih nad, o novi sili življenja, boljše bodočnosti. Prvi maj je simbol vsem, ki so izkoriščani, zatirani, prezirani, simbol, da vstaja novo življenje, da se pojavlja nova sila, ki jih osvobodi izkoriščavanja, zatiranja, ki jih postavi v eno vrsto z vsemi.

Zato na ta dan vse hiti v naravo, obrazi vseh nosijo svečani izraz.

Tudi mi invalidi, vojne vdove in sirote in vse vojne žrtve praznujemo praznik Prvega maja, praznik Dela, praznik človeške dostojnosti. Kakor porajajoča se sila narave, naj se tudi v nas poraja mogočna zavest, da smo bili mi, trpini, tisti, ki smo s svojo krvjo in s krvjo naših padlih tovarišev postavili temelj Jugoslaviji, naši domovini. Zato tudi zahtevamo od nje, da nas uvaža in ceni. In ne samo, da nas uvaža in ceni z besedami, nego, da nas uvaža in ceni z dejanji. Invalidski zakon naj nam da, ki bo dostojen za naše žrtve in za naše trpljenje.

To zahtevamo na praznik Prvega maja.

Iz ankete.

Na predvečer občnega zbora dne 23. aprila t. l. se je vršila v krojačnici naše zadrge v Šentpeterski vojašnici v Ljubljani delegatska anketa.

Poleg članov oblastnega odbora je bilo prisotnih 29 delegatov Krajevnih odborov.

Predsednik oblastnega odbora tov. Matko Štefe je pozdravil navzoče in izjavil, da je sklicana anketa za skupne predpriprave za občni zbor, da se bo mogel po dnevnem redu hitreje vršiti in pa da premotri nekatera bolj detajlna organizacijska vprašanja.

Predlagal je, naj se anketa bavi najprvo s poročilom uprave natisnjem v »Vojnem Invalidu«, nato s predlogi Krajevnih odborov in na posled z raznimi vprašanji in predlogi.

Tov. dr. Kodre je izročil predsedniku izjavo ljubljanskega skupščinskega odbora, da se ne more odzvati povabilu vsled zadržka in prisostvovati občnemu zboru, želi mu pa mnogo uspeha.

Izjava spada na občni zbor.

Nato je predlagal tov. dr. Kodre, da se predvidi konstituiranje občnega zbora radi olajšave za prihodnji dan.

Anketa se zedini predlagati za predsednika občnega zbora tov. Žabkarja in Rusa.

Želja je bila za tov. dr. Kodreta, ki pa se je odrekel, ker mu je dosedanja praksa v organizaciji še premalo znana.

Nadaljnji sporazumi so bili za predloge zapisnikarjev tov. Vuka in Dornika, overovalce tov. Jenkota in Geča, verifikacijski odbor tov. Osano, Mira in Čresovnika, odsek za predloge, pritožbe in resolucije tov. dr. Kodreta, Rusa, Vuka in Blagotinška.

Predsednik je nato otvoril debato o poročilu uprave.

Tov. dr. Kodre je postavil neke predloge glede nalaganja hranilnih vlog, ki so se formulirali za občni zbor kot bodoči princip za Oblastni odbor.

Nato se je anketa bavila s postavko posojil tudi po predlogu tov. dr. Kodreta.

Predvsem je šlo za to, kako jih je postaviti v proračun.

Nekateri navzoči so zahtevali, da se prečita lista izdanih posojil poedincem, drugi so pa zopet oporekali kot nepotrebno. Po zahtevi večine je tov. Benedik prečital imena vseh dotičnih in anketa ni proti razdelitvi delala nikakih ugovorov.

Tov. dr. Kodre je zahteval pojasnila k postavki »Blago« v obračunu.

Tov. Benedik je razložil posamezne predmete, ki so pod to točko zapopadeni in njihovo ocenitev.

Pri dohodkih se je nato razvila debata glede še neplačanih terjatev Oblastnega od-

bora. Isti je konstatiral, da je na dolgu nekaj kinoprispevkov ter monopolski fond iz l. 1925., ki ga Središnji odbor na opetovane prošnje ne izplača.

Tov. Štefe je obširno pojasnil potek tega vprašanja, nakar je anketa sklenila staviti občnemu zboru, da sprejme v resolucijo, da protestiramo proti neizplačilu pripadajočega nam štiri pro mile monopolnega denarja, katerega nam je Središnji odbor že vpisal v dobro in da isti izposluje tudi izplačilo nadaljnjega pripadka do sprejema novega invalidskega zakona, ki ga ima izplačati udruženju ministrstvo socialne politike.

Tov. dr. Kodre je postavil nato željo, da se v svrhu prihranka reducira pred kratkim izpraznjeno mesto v pisarni O. O.

Tov. Štefe izjavlja, da stremi Oblastni odbor sam za čim večje štedenje, toda delokrog ne dopušča, ker je tako ogrožen, da bi se upravnemu odboru s tem zavezalo roke, odbor pa pazi sam na štedenje in bo moči jemal le po neobhodni potrebi.

Tov. Cundrič opozarja, da je brezhibno funkcioniranje pisarne na vsestranske zahteve organizacij neobhodno potrebno.

Tov. Rus predlaga izpopolnitev eventualnega prostega mesta z invalidom.

Tov. Jenko primerja deo, ki je ogromno že v Celju z oblastno pisarno, vt reh slučajih pa zahteva poasnila glede izvršitve, ki ni bila v tajništvu O. O. zadosti hitra.

Tajnik tov. Tomc pojasni celo administracijo v pisarni, ki zelo narašča in jo sedanje moči težko zmagujejo.

Po daljši debati in konkretnih podatkih umakne tov. dr. Kodre svoj predlog za omejitvev osebja.

Tov. Ravnikar je protestiral, da ni dobil izplačanega potnega računa za lanski občni zbor.

Pojasni se mu, da je zakasnil in ni bil verificiran, da pa naj jutri na občnem zboru prosi za priznanje.

Tov. dr. Kodre vpraša, zakaj je letos subvencija »Vojnemu Invalidu« v proračunu za 1/3 manjša?

Tov. Štefe pojasni, da se predvideva več naročnikov. Sklene naj se postaviti poziv Krajevnim odborom, da morajo podvojiti naročnike, kar so vsi navzoči pritrdili.

Nato je prečital in razložil tov. Benedik proračun od postavke do postavke.

Delegati so ugovarjali, da je podporni fond premajhen. Princip proporca po članstvu nosi posameznim organizacijam premale vsote.

Tov. Rus je mnenja, da bi se moral podporni fond povišati, zmanjšati pa kredit za posojila, kajti posojila so mogoča pri zadrugi

Vzajemna pomoč pa tudi drugod, ker imamo sedaj že precej ugodno obrestno mero. Predlaga, da bi se usvojilo podporni fond v proračunu povišati od 60.000 Din na 80.000 Din, posojila pa naj bi se sploh črtala. Za podpore naj se ne upošteva samo proporc, temveč tudi krajevne razmere.

Po daljši debati se stavi predlog občnemu zboru, naj poviša podporni fond od 60.000 na 80.000 Din, razdeli pa naj se po proporc članstva, upoštevajoč glede povišanih 20.000 Din krajevne razmere in potrebe. Predvsem je treba upoštevati one organizacije, katerih članstvo je bilo prizadeto vsled elementarnih nezgod. To naj določi že občni zbor.

Tej povišici nasproti predlaga tov. Rus, da se posojila črtajo. Vsled raznih ugovorov spremeni predlog za 25.000 Din, tov. dr. Kodre pa stavi za 50.000 Din. Prišlo je do zedinjenja, naj občni zbor proračun za posojila zmanjša od 100.000 Din na 50.000 Din.

Glede razdelitve podpornega fonda po krajevnih razmerah, naj pa prizadeti odbori stavijo jutri odseku za prošnje svoje pismene predloge in obrazložitve.

Radi ravnovesja v proračunu naj se povišajo dohodki od kina, ker je običajna postavka predvidena na minimum.

Anketa je debatirala še o razdelitvi velikončne podpore g. ministra za socialno politiko, in sicer o prejetih 8000 Din.

Sklenjeno je, da vsak Krajevni odbor predlaga dva najrevnejša člana ali članici.

Tov. dr. Kodre je stavljial predloge tudi k volitvam Oblastnega odbora. Treba bi bilo, da nriđejo zastopniki dežele v odbor in predlaga člane iz Celja, Maribora, Ljubljane in Kranja.

Tov. Rus in Mir zavračata to misel, ker mora po pravilih Oblastni odbor stanovati v dotičnem kraju. Tudi bi bilo to zvezano s prevelikimi stroški radi sej. Tak odbor bi ne mogel biti agilen. Najlepše je, da ostane kolikor mogoče starí odbor kot izkušen poznavalec razmer.

Nato zaključi tov. Štefe anketo, ki je trajala od 20. do 1/24. ure.

Potek občnega zbora.

Občni zbor oblastnega odbora se je začel okoli 1/29. ure v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Prisostvovali so mu sledeči pooblašćeni delegati, kateri so bili med občnim zborom verificirani: Rus iz Blega, Žerjav iz Brežic, inž. Rejc iz Boh. Bistrice, Hajdinjak iz Belincev, Jenko iz Celja, Mlinar iz Cerknice, Maurin iz Črnomija, Grča iz. Dolnje Lendave, Cundrič iz Gorja pri Bledu, Mir iz Gor. Radgone, Čresovnik iz Guštanja, Novak iz Jesenice, Zalar iz Kostanjevice, Udir iz Kranja, Glinšek iz Kamnika, Žabkar iz Krškega, Benčina iz Kočevja, dr. Kodre iz Ljubljane, Lipovec iz Ljutomer, Gorenc iz Mokronoga, Blagotinšek iz Metlike, Geč iz Maribora, Titan iz Murske Sobote, Lukman iz Novega mesta, Senčar iz Ptuja, Jelen iz Polzele, Škrabec iz Ribnice, Golmajer iz Radovijice, Fajgel iz Slovenske Bistrice, Sever iz Sevnice, Kovač iz Selc, Čreslovnik iz Slovenjgradca, Ravnikar iz Škofje Loke, Stojan iz Šoštanja, Petruša iz Šmarja pri Jelšah, Baumgartner iz Tržiča, Kokalj iz Trbovelj, Novak iz Trebnja, Ceme iz Vrhnike, Prijatelj iz Velikih Lašč, Kösel iz Zagorja, Šubic iz Žirov in Vidmar iz Žužemberka. Poleg celokupnega Oblastnega odbora so bili dalje navzoči zastopnik velikega župana glavar gosp. Popovič, policijski komisar g. Kos, odposlanec

mestnega magistrata g. dr. Fux in odposlanca Zveze bivših vojakov g. major Colarič in g. Bonač.

Predsednik tov. Matko Štefe otvori občni zbor, konstatira sklepčnost, pozdravi gg. goste in zastopnike oblasti ter vse delegate.

V spomin vsem padlim in umrlim tovarišem se vzdigne zbor raz sedežev in zakliče trikrat »Slava!«

Po predlogu predsednika sklene zbor z velikim navdušenjem odposlati vdanostno brozjavko Njegovemu Veličanstvu Kralju Aleksandru.

Nato prečita predsednik pozdrave tovariških organizacij iz Kruševca, Mostarja, Zagreba, Splita in Karlovca. G. glavar Popovič opraviči zadržek g. velikega župana, ki je želel osebno prisostvovati, želi pa skupščini najboljših uspehov.

Sledilo je konstituiranje občnega zbora, in sicer je bil izvoljen za predsednika občnega zbora tov. Žabkar iz Krškega, za zapisničarja tov. Vuk in Dornik, za overovatelja tov. Geč in Jenko, v odsek za predloge in pritožbe tov. dr. Kodre, Rus, Vuk in Blagotinšek, v verificacijski odbor tov. Osana, Mir in Čreslovnik, v kandidatni odbor pa tov. Novak, Jenko, Geč, Ravnika, Blagotinšek in Rus.

Predsednik tov. Žabkar zasede mesto in poda besedo g. majorju Colariču kot predsedniku in delegatu Zveze bivših vojakov, ki je v imenu Zveze pozdravil občni zbor vojniških žrtv, ki se bojujejo za svoje pravice. Ko smo se skupaj bojevali, smo imeli vedno v mislih, da bomo zaslužili vse priznanje. Pripomogle ste današnje vojne žrtve mnogo v vojski. Če bi ne bilo vas, ne bi naše meje tekale tako, temveč bi se pomaknile dalje v Slovenijo, katero ste čuvali zla. Zveza je delala z vami skupaj in se bo vedno potegovala za vas, čeprav nekateri oporekajo namenu Zveze in njenemu sodelovanju. Delali smo in zahtevali, da se vaše vprašanje preda oblastnim skupščinam. Pri nas ni politike, ampak moralni čut in iz tega delamo za vas. Z nami ste se bojevali in boj dokončali. Zato pa dokler bo živel en vojak svetovne vojne, bo podpiral vas. Želimo vam boljšo in lepšo bodočnost, ki ste jo zaslužili.

Tov. Žabkar se zahvali in poda besedo zastopniku mestne občine g. dr. Fuxu.

Isti prinaša pozdrave ljubljanske mestne občine, ki ima v svojem delokrogu precej socialno političnih vprašanj. Obljublja, da bo nudila socialno pomoč vojnim žrtvam v mejah možnosti in zakonov. Želi današnji skupščini veliko uspeha.

Tov. Žabkar se zahvali, nato pa prečita dopis ljubljanskega oblastnega skupščinskega predsedstva, v katerem opraviči svoje prisostvovanje, pozdravlja občni zbor, želeč mu uspeha za nesrečne žrtve.

Hkrati nam sporoča, da se je zavzel za prevzem invalidskih poslov v svoj delokrog. (Odobranje).

Razvije se debata o poročilu uprave.

Tov. dr. Kodre predlaga k točki 2. obratuna, da se vse hranilne vloge iz drugih zavodov prenesejo v pupilarno varne zavode.

Tov. Štefe pojasni dosedanje postopanje, ki pomeni le tranzitni promet, priporoča pa, da se mora v prvi vrsti upoštevati naša zadruga »Vzajemna pomoč«. Zbor se pridruži temu mnenju, ki naj se kolikor mogoče upošteva.

Tov. Rus je prekinil debato o poročilu radi navzočnosti g. glavarja Popoviča in razložil dva kričeča slučaja za tov. Gogaia in Švaba pri nadpregledih. Energično je kritiziral postopanje komisije, ki gleda mesto hiše le žuljave roke delavca in ga s tem odvrne. Tudi popolne gluhosti ne smatra za poškodbo. Apelira, naj g. veliki župan pri tem intervenira.

Tajnik tov. Tomc pojasni, da se je na vsestranske zahteve invalidov poslala vloga velikemu županu, da odpravi kolizije, ki obstojajo v tem, da v vseh instancah posluje ena in ista nadpregledna komisija ter zdravniki. Zbor je priporočal v ugodno rešitev.

Z ozirom na prejšnjo prekinjeno debato izjavlja tov. Čreslovnik, da stavlja zadruga »Vzajemna pomoč« za varnost posojil pretrde in nemogoče pogoje poročstva in vknjižbe. To trditve zavrne vodja združnih poslov tov. Dornik. Sprejet je bil še predlog, da O. O. izvede sukcesivno naložitev vlog v pupilarno varne zavode kakor čuti potrebo.

Tov. dr. Kodre vpraša, kaj je s 4% monopolskim fondom. O tem pojasni natančno tov. Benedik.

Sprejet je bil predlog ankete, da se zahteva takojšnje izplačilo zaostanka monopolskega fonda, za katerega smo priznani pri Središnjem odboru ter da se istega pozove, naj iztirja od ministrstva še zaostanek za leto 1926. do sprejema invalidskega zakona.

Tov. dr. Kodre izjavi, da se z vsemi ostalimi točkami poročila uprave strinja.

Ker se nihče več ne oglasi k poročilu, poda tov. Osana v imenu nadzornega odbora iz-

javo, da je isti zasledoval vse delo, se udeleževal vseh sej in stalno kontroliral knjige. Predlaga absolutorij.

Tov. Rus dostavlja absolutorij s pohvalo. Siedilo je glasovanje in je bil z večino sprejet absolutorij Oblastnemu odboru s pohvalo.

Nato je dobil besedo g. kurat Bonač, tajnik Zveze bivših vojakov.

Prinašam pozdrave vojniških tovarišev iz Primorja. Bil sem tam in videl težave in trpljenje našega ljudstva. Na Veliki petek sem se nahajal na Kontoveju blizu Trsta. Pred menoj se je razprostiralo sinje morje in zadal gori pogled na planoto »Oj Doberdob«. Grobovi, ki spe večno spanje. V kontovelski cerkvi v zidu vdolane so Božje martre, simbol trpljenja. Morje je pljuskalo, star mož je pod tem simboiom pel pasijon padlim. Iz daljave od Miramara pa se je slišal glas nekega gramofona, ki je pel pesem — italijansko, ki je zasmehovala naš narod. Prišli so k meni možje ribiči. Rekli so bratje, v domovini tudi trpite, toda duševnega trpljenja nimate. Invalidom na Taljanskem se godi materijelno boljše, ali kaj, tare jih duševna žalost. Rekli so, povejte bratom, da je duševna potrnost hujša od telesne in pozdravite jih. Žalostno, da uporabljajo slovenske invalide na Taljanskem navadno v špijskih službah proti lastnemu narodu.

Ob spominu na Primorje imejte mir in edinost in bodite bratje, vi, ki ste največ pretrpeli. Zveza vojakov apelira na vas ob spominu na mrtve in trpeče brate. Imejte slogo in sveto naj vam bo le invalidsko vprašanje. Delajmo kot bratje roko v roki. Kdor more naj se reši iz poplav grdega materijalizma. Že predsednik naše Zveze vam je prinesel pozdrave, enako jih tudi jaz. Postavljamo mrtvim spomenike, upostavimo tudi vas žive vojne spomenike. Zato položite svoja srca na invalidsko vprašanje.

Kandidacijski odbor je med tem časom predložil listo novega odbora. Predlagatelji so se zlagali razun tov. Novaka, ki je predlagal v listo mesto tov. Novaka tov. Christofa.

Oglasil se je tov. dr. Kodre, ki je predlagal med namestnike namesto tov. Pečka tov. Šušteršiča.

Tov. Tomc izjavlja pomislike, ako je mogoče tov. Christofa in Šušteršiča, ki sta člana Krajevnega odbora, v isti organizaciji voliti še v en odbor.

Tov. Štefe izjavi, da so se v takozvanem anketnem odboru godile reči, ki se jih ne more pozabiti. Z resolucijami je nastopal brez utemeljitve proti Oblastnemu odboru. S takimi, ki so podpisavali te resolucije, med njimi je bil tudi tov. Christof, ne sodelujem v nobenem odboru.

Nato umakne tov. Novak svoj predlog za tov. Christofa.

Tov. dr. Kodre povdarja, da je že na Krajevnem občnem zboru izrekel, da hoče harmonijo in da se pozabi preteklost, drugače ne prevzame funkcije. Sedaj pa zveni, kakor da bi bil ljubljanski Krajevni odbor odgovoren za preteklost. Protestira proti sumničenju, ker sedanjí Krajevni odbor ni bil v zvezi z opozicijskimi.

Tov. Štefe odgovarja, da je izrekel glede osebe, ki je podpisala, ni pa govoril o odboru.

Tov. Čreslovnik. Čitali smo napade po časopisih. To ni sloga in se mora odpraviti, ker ljudje izgube zaupanje v tako organizacijo, da bi ji nudili kako pomoč. Pridružujem se kritiki tov. Štefeta, vendar sem pa zato, da dobi tov. Christof besedo, da se opraviči in stavim tozadevni predlog.

Tov. Rus zameri tov. Čreslovniku, da se obnaša proti pravilom. Dejstvo je tu in vsake izjave so nepotrebne, sicer so pa na razpolago časopisi. Predlaga, da se glasuje najprej lista, potem pa o spremembi tov. dr. Kodreta. Ako smo pa izglasovali absolutorij s pohvalo, ne bomo istih, ki so delali, metali ven.

Tov. dr. Kodre zahteva ponovno besedo tov. Christofu, pri tem pa izjavi tov. Benedik, da pride zadeva ljubljanskega Krajevnega odbora posebej na dnevni red.

Nato zapusti delegat tov. dr. Kodre z nekaterimi poslušalci zborovanje v znak protesta.

Tov. Vuk se oglasi, da zakaj bi imel tov. Christof izjemo in besedo ravno pri volitvah, saj ni to točka vprašanja anketnega odbora. To so tendence.

Tov. Glinšek: Prejšnji ljubljanski Krajevni odbor je delal le škodo ugledu, pri čemur trpe podpore.

Tov. Mir zahteva pojasnila, kdo od starih odbornikov je zonet na listi, kdo pa ne?

Predsednik da listo na glasovanje in je bila soglasno sprejeta.

V Oblastni odbor so izvoljeni tov: Štefe, Tomc, Benedik, Mirtič, Osana, Sernec, Vuk, Dornik in Novak v upravni odbor. Tov. Bajželi, Plehan, Moser, Lotrič in Hrovat v nadzorni odbor; namestniki upravnega odbora tov. Peček, Mikuš, Juvan, Kandušar; namestnika nadzornega odbora tov. Lebar in Fakin.

Delegata za Središnji odbor sta izvoljena tov. Štefe za ljubljansko in tov. Geč za mariborsko oblast. Namestnika tov. Benedik in Jenko.

Delegati za kongres pa za ljubljansko oblast tov. Rus in Žabkar, namestnika Osana in Bajželi, za mariborsko oblast pa tov. Čreslovnik in Jenko; namestnika Golež in Benedik.

Na predlog tov. Osane se sprejme, da se sme zvišati postavka v proračunu za potne stroške toliko, kolikor bodo znašali stroški delegatov na kongres.

Debata o proračunu:

Tov. Ravnika, da se vpošteva poplavljenje.

Tov. Gorenc, da se votira več za podpore.

Tov. Žabkar: Postavka za izredne pis. moči je bila lani 12.000 Din, letos pa 15.000 Din. Zakaj? Tov. Benedik pojasni izredna dela.

Nato je bil formuliran še enkrat predlog ankete, da se postavka dohodki koncesij zviša na 180.000 Din, podporni fond poviša od 60.000 Din na 80.000 Din z dostavkom, da se deli proporcionalno, vpoštevajoč krajevne razmere glede povišice 20.000 Din.

Postavka posojil pa se zniža le na 50.000 Din. Soglasno sprejeto.

Točka »Poročilo delegata Središnjega odbora mora odpasti, ker ni prišel. Tov. Štefe izjavlja, da je bil vedno običaj poslati delegata. Prosili smo celo za njega, da bi videli stanje v udruženju. Občni zbor naj pošlje protest, da obžaluje, ker že dve leti ni Središnji odbor poslal svojega delegata na naš občni zbor.

Tov. Mir predlaga, da se verificira naknadno došli delegat tov. Šubic iz Žirov, ker ni mogel dospeti pravočasno vsled defekta pri avtomobilu na poti. Verifikacija odobrena.

Slučajnosti:

Tov. Grča predlaga, da stopi naš OO v kontakt z drugimi OO radi nastopanja pri kongresu.

Tov. Mir, Intervenira naj se pri višjem delnem sodišču, da se invalidski akti po vseh sodiščih nujno rešijo. Dalje naj se intervenira, da se bo invalidom dodeljevalo orodje in da ostane njihova last.

Tov. Tomc pojasni vse dosedanje intervencije glede prevedb. Izposlovali smo že, da so dobila sodišča nalog, pa kljub temu ne izvrše prevedbe.

Tov. Ravnika se pritožuje, da ministrstvo ne daje invalidom orodja za obrt, pač pa le mala posojila. Treba je urediti. Tov. Novak prosi pojasnila k čl. 99 inv. zakona, ki mu ga tov. Tomc pojasni.

Tov. Petruša javlja, da sodišča ne rešijo priznanj otrokom, katerih matere vdove se zopet poroče, kot popolnim sirotam.

Tov. Tomc pojasni, da se bo to izvršilo polagoma, ker je tozadevna odredba šele pred kratkim izšla.

Tov. Udir vpraša, kaj je ukrenjeno, da se rešijo predmeti reducirancev? Zakaj ne dobi neka članica knjižice, ker se nahaja njena slika že poldrugo leto pri OO.

Tov. Tomc pojasni, da je višje sodišče na intervencijo sporočilo, da pridejo akti reducirancev najzadnji na vrsto. Nekatere slike so poslane brez imen in naslovov, zato se ne more izdati knjižic.

Tov. Senčar se pritožuje proti prepočasnim prevedbam na sodišču v Ptuj. Naj vložijo prošnjo, da jo podpisamo.

Tov. Baumgartner izjavlja, da v Trzič ne prihaja redno naše glasilo. Se pregleda in popravi.

Tov. Žerjav. Da bi OO izposloval, da se morejo invalidi iz okoliša Brežic zdraviti v Čateških toplicah.

Tov. Senčar poziva naj OO izposluje dodelitev enega sodnika sodišču v Ptuj radi prevedb. Tudi naj OO obvesti vsako spremembo v inval. vprašanju z okrožnicami ne pa samo v Vojnem invalidu. Obvesti naj se glede spremembe v finančnem zakonu glede taks za prireditve. Treba je urediti vprašanje trafikantov. Dalje izenačenje čl. 108 inv. zakona za prečane in končno naj izposluje vsaj šestkratno polovično vožnjo na leto za invalide.

Odsek za predloge in pritožbe objavi nato svoj pretres predlogov. Tov. Rus čita:

1. Po predlogu OO naj se izključijo po čl. 7 pravil člani opozicijske skupine, ki niso hoteli preklicati svojih izjav in resolucij napravljenih zadnji čas po Ljubljani. Občni zbor sklene, da se še enkrat vsi pozovejo in če ne prekličejo, se izključijo za dobo 1 leta. Tov. Rus prečita imena.

2. Predlog Krajevnega odbora iz Trziča radi pošiljanja našega glasila, radi zdravljenja in učenja reducirancev, proti preprečenju zidarskih in tesarskih koncesij in poduzemanja dela, radi zaposlitev po pravilniku in radi hitre rešitve za reducirance.

Odsek predlaga vse to OO v rešitev in izposlovanje.

3. Predlog Kraj. odbora Trbovlje, da se mu pošlje Službene Novine. Glede pojasnila davč. cenusa, koliko podpor je namenjenih za Trbovlje od daru g. ministra za Veliko noč, da se podpre tudi neplačujoče člane, ker vsled redukcij in gmotnih potreb ne morejo plačevati, da se ustanovi v celem udruženju dinarski fond »Samopomoč«.

Rešitev odseka: Za pojasnitev cenusa izide skoro uradni list, glede podpor rešeno, glede zaščite neplačujočih članov spada v delokrog Krajevnega odbora; glede Samopomoči naj se formulira predlog za bodoči občni zbor.

4. Predlog Murske Sobotice, da se nadalje otvori kredit za brezobrestna posojila in posebej za prekmurske agrarce, da se preskrbi pri varaždinskem vojnem okrogu rešitev od spec. komisije nerešenih aktov, da bi dobili agrarci zemljo kot interesi ne pa za odkupnino, da se iz davč. cenusa črta hišna najemnina, da se vojnim invalidom vštejejo v drž. službi tudi kaderska leta.

Odsek odstopi vse v poslovanje OO.

5. Predlogi iz Slovenjgradca radi prepočasne reševanja vlog, radi pojasnila, ako je OO pravilno postopal, da je vse ukrenil napram krivcem pri ljubljanskem Kraj. odboru, zakaj ni dobil Kraj. odbor Slovenjgradec v roke lanskega pripadajočega mu podpornega fonda, da OO prepreči podeljevanje novih trafik v škodo vojnim žrtvam, da se poskrbi za točno izdelavanje protez, da se v proračun za posojila postavi 150.000 Din, da OO vpliva za revizijo pravil zadruge Vzajemna pomoč. Vsi predlogi se predajo OO, da vpelje postopanje.

6. Predlog Krajevnega odbora v Metliki, da se invalidom ne izdelujejo proteze brez vsakokratnih umeritev in da se invalida pozove v delavnico, da osebno prej pomeji protezo, predno je prevzame. OO naj podpira ta predlog. Predlog istega odbora, da ne bi sodišča izdajala za pokojnine po več sklepov, temveč jih komulirala. N. pr. za priznanje po starem zakonu in prevedbo na nove prejemke obenem. Istotako obnova in prevedba. Prouči naj OO to vprašanje in stavi predloge.

7. Predlog iz Mokronoga, da bi se takim članom, ki res nujno rabijo, sigurno dalo posojila in priporoča dva člana iz tamošnjega Krajevnega odbora. Se odstopa Oblastnemu odboru v rešitev.

8. Tov. Andrej Ravnikar predlaga, da se mu nakažejo stroški za lanski občni zbor. Se dovoli.

9. Tov. Peter Lukanc prosi, da bi se zaščitilo reducirane invalide. OO je v njegovi zadevi že delal, ukrenil bo nadalje kar bo mogel.

Odsek za podpore predlaga na to razdelitev povišice podpornega fonda 20.000 Din po Krajevnih razmerah med prizadete kraje.

Dobijo naj Krajevni odbori:

Žiri 4500 Din, Škofja Loka 3500 Din, Jesenice 2000 Din, Trbovlje 3000 Din, Murska Sobota 1500 Din, Dolnja Lendava 1500 Din, Selca nad Škofjo Loko 2000 Din, Bohinjska Bistrica 1000 Din in Guštanj 1000 Din. Ta predlog se sprejme. Odsek je prvotno predlagal drugače in sicer za Žiri in Škofjo Loko, ki sta zelo po poplavi prizadeta kraja, po 500 Din več, nakar je oporekal tov. Čreslovnik za Mežiško dolino, ki je tudi zelo prizadeta in se je moralo tudi Guštanju dati 1000 Din. Enako je oporekal tov. Grča za Dol. Lendavo, nakar je dobila ista 1500 Din. Oglasilo se je še veliko delegatov in sicer tov. Žerjav, Žabkar, Gorenc, Jenko itd., ki so vsi razlagali pasivnost svojih krajev. Vendar pa pri naših razmerah ne moremo vpoštevati drugih kot res najbolj prizadetih, saj so skoro vsi delegati stali predloge za to podporo.

Pri posebni točki »Razmere v ljubljanskem Krajevnem odboru« pojasni tov. Tomc cel potek.

Tov. Žabkar zagovarja mnenje, da bi se dalo v izključitev predlaganim le za eno leto ukor z odvzemom beneficij. Ugovori: To je isto kot izključitev, nakar se izglasuje prvotni od odbora za prošnje in pritožbe stavljeni predlog za izključitev.

Nato se je prečitala resolucija, ki jo je pripravil tozadevni odbor:

Resolucija se glasi:

Resolucija

občnega zbora Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani, sprejeta dne 24. 4. 1927.

Zbrani invalidi delegati iz cele Slovenije konstatirajo, da je položaj vojnih invalidov, vdov in sirot postal tako mizeren in obupen, da vojne žrtve naravnost propadajo in si ne morejo pomagati ker so razni ukrepi, ki jih določa invalidski zakon neizvršeni in se ne vpoštevajo od merodajnih oblasti, zato

1. Zahtevamo, da se prenesejo invalidske zadeve v delokrog oblastne uprave in da se

prepusti oblastnim skupščinskim upravam invalidski davek;

2. Da se prevedbe izvrše takoj pri vseh sodiščih in zaostale invadnine redno nakazuje.

3. Naj se sodiščem dodeli primerno potrebno število moči, da se lahko vse točno in hitro v smislu zakona rešuje.

4. Da se trafike podeljujejo strogo po zakonu; 50% novootvorjenih izključno vojnim žrtvam, ostale pa prvenstveno;

5. Da ministrstvo za soc. politiko takoj izplača za leto 1925 odpadajoči del 4% od monopola invalidskemu udruženju;

6. da se invalidski zakon, akoravno je slab, izvaja,

7. Zahtevamo revizijo invalidskega zakona parlamentarnim putem v smislu že predloženih sprememb po Udruženju.

8. Da se pri nameščanju in pred redukcijami štiti vojne invalide in izvaja pravilnik o zaposlovanju, ki se skoro ignorira.

Lepa zaščita.

Težko smo pričakovali, da bomo dobili kako zaščito glede nameščanja invalidov.

S težavo smo dobili pravilnik o zaposlovanju invalidov, ki nam ga je zagotovil že invalidski zakon.

Toda pademo pod Scilo če se ognemo Karibdi. Tako je z nami vedno.

Pravilnik nam je dal zaščito, da se morajo v državnih uradih prvenstveno nameščati invalidi itd. Veliki župani nam morajo pri tem pomagati sporazumno z invalidskim udruženjem. Mislili smo, da smo temu perečemu vprašanju dali boljšo podlago, da se bo vse dosedanje postopanje raznih uradov popravilo in marsikateremu invalidu pripomoglo priti do kruha.

Pa glejte nov finančni zakon je naš pravilnik že pobil, tako da imamo en papir več v arhivu.

Finančni zakon je za to proračunsko leto prepovedal vsako novo nameščanje v državni službi. Le če je neodločljivo treba, se sme sprejeti nov uslužbenec s pismenim odlokom ministrskega sveta.

9. Da se nadpregledne komisije pri nas preustrojijo v smislu stavljenih predlogov.

10. Da se vojnim žrtvam odpravi davek na ročno delo.

11. Da se vojnim žrtvam trafikantom zviša provizija od 5% na 10%. Izjavljamo, da smo do sedaj trpeli vsemogoče šikane in neuvaževanja potreb, odslej hočemo energično braniti svoje pravice z vsemi legalnimi in dopustnimi sredstvi.

Zahtevamo, da Oblastni odbor ukrene vse potrebno in se z vso silo poteguje za izvrševanje zakona in doseg naših pravic. Mi pa energično obljublamo, da bomo Oblastni odbor v tem najodločneje podpirali.

Ta resolucija je bila enoglasno sprejeta. Resolucijo se sklone poslati vsem merodajnim faktorjem, v prvi vrsti našemu Najvišjemu pokrovitelju Njegovemu Veličanstvu.

Nato je bil občni zbor zaključen.

Izvzeti so le invalidi upokojenci, da se jih ne odpusti, ako so bili kot taki v tej proračunski dobi nazaj sprejeti v službo. Invalidi v splošnem pa niso izvzeti.

Torej pravilnik je za letos brezpredmeten. Tudi če bi imel pomen, se pokaže vedno njegovo ignoriranje.

Tako smo slišali o slučaju v oblastni skupščini, da je ista z večino odklonila stilizacijo svoje službene pragmatike v tem smislu, da imajo invalidi ob enakih pogojih prednost za vsa mesta. Pač pa so menda določili, da imajo le po možnosti invalidi prednost. Na ta način se tepta pogoj, ki ga stavijo državni zakoni in njih utemeljeni pravilniki.

Nemčija usposablja invalide za certifikate pri državni službi, Avstrija jim daje znatne prednosti, in tako naprej vse države.

Pri nas pa se ob enakih pogojih odriva invalida.

Zares saj to ni nič čudno, saj socialno politiko vendar ukinjemo.

Politične beležke.

Nove volitve. V političnih krogih se vedno bolj zatirajo vesti, da bodo jeseni razpisane volitve v Narodno skupščino. Pravijo, da je skoraj gotovo, da bodo razpisane še pred 1. avgustom, t. j. pred sestankom Narodne skupščine. Izvršila bi se ob razpisu volitev tudi rekonstrukcija vlade.

Ministrski predsednik, ki je obenem tudi notranji minister, Velja Vukičević, je vsem velikim županom poslal pismo, v katerem jih opozarja, da morajo svojo dolžnost vršiti strogo po zakonih in naj opozore svoje podrejene organe na striktno spoštovanje zakona.

Seja ministrskega sveta je pooblastila ministra prosvete, da kupi na Poljskem železniški material v vrednosti 7½ milj. švicarskih frankov in to iz onega denarja, ki ga dobimo za na Poljsko prodan tobak. Istotako je dobil pooblastilo, da kupi 250.000 železniških pragov.

Nemška-jugoslovanska trgovinska pogajanja se začno koncem maja. Glavna pogajanja se bodo vršila v Berlinu, o podrobnih vprašanjih pa se bo razpravljalo v Beogradu.

O podaljšanju stanovanjskega zakona in o kreditih za zgradbo uradniških stanovanj, je te dni razpravljala vlada. Rezultat teh razpravljanj je še negativen.

Državnozborske volitve v Nemški Avstriji so se vršile v nedeljo 24. aprila 1927. Socialni demokrati so obdržali vse svoje postojanke in mandate in jih še pridobili. Na Koroškem so Slovenci v deželni zbor dobili dva poslance. Parlament se skliče 18. maja. Dr. Seipel stavi tudi novo vlado.

Značilna demonstracija proti diktaturi na Španskem. Madridska modroslovna fakulteta je predlagala, da se kralj Alfonz imenuje za častnega doktorja madridske univerze. 15 najodličnejših profesorjev je podpisalo protest, ki pravi, da je to počaščenje kralja nezasluženo in času neprimerno. Došlo je do ostre kritike sedanjega režima, ki ga kralj podpira. Pri glasovanju je 16 profesorjev glasovalo proti, 40 za, 60 pa se jih je glasovanja vzdržalo.

Boji med Čangkajskovimi četami in Kantonci. Med kantonsko vlado, ki je delavska in nacionalističnim generalom Čangkajškom je nastal razkol, ki je vedno večji. Bijejo se že na nekaterih krajih medsebojni ljuti boji. Severne čete za enkrat ne nameravajo začeti ofenzive, ker računajo, da bodo Kantonci vsled notranjih bojev kmalu tako oslabljeni, da se jih ne bo trebalo bati.

Mussolini hoče biti drugi Napoleon, ali pa Julij Cezar. Ne samo, da z vso brezobzirnostjo in krutostjo zatira slovenski življenj v Istri, Primorju in Goriškem ter hoče, da bi bilo v 24.

urah vse poitalijančeno, straši tudi Jugoslavijo z napadom. Rad bi vojeval in želi odrezati Slovenijo in jo priključiti Italiji. Tako vsaj pišejo nekateri listi. S svojim tiranskim paktom je razburil vso evropsko javnost in čeravno je dokazano, da se je on pripravil na napad Jugoslavije, še vedno trdi, da je to delala Jugoslavija proti Albaniji.

Splošna mobilizacija v Albaniji. Albanska vlada je poklicala pod orožje vse moške brez razlike starosti. Italijanski instruktorji pripravljajo stalen vojaški kader. Vzdolž naše meje se popravljajo ceste in se organizira narodna milica z modernim orožjem. Ob meji stoje albanski stražniki, pomešani z italijanskimi oficirji. Veliki kontingenti italijanskih čet so zbrani na otoku Sasenu pred Valono.

Poslopie za mariborsko oblastno skupščino. Podpisana je pogodba, s katero je mariborski oblastni odbor kupil znano Scherbbaumovo vilo, v kateri je za časa vojne rezidirali bivši nadvojvoda Evgen. Vila je precej obsežna ter bo služila kot uradno poslopie za oblastne samoupravne urade in oblastno skupščino. Cena znaša 900.000 Din.

Romunski konkordat. Prosvetni minister je odpotoval v Rim, da nadaljuje pogajanja za konkordat. Minister ima polna pooblastila za podpis pogodbe.

General Wrangel v Beogradu. V Beograd je preko Budimpešte došel general Wrangel. Širijo se govorice, da hoče general Wrangel porabiti preokret na Kitajskem v to, da obnovi vojaško akcijo proti sovjetski Rusiji. V krogih velikega dela ruskih beguncev, ki bi se s takim korakom nikakor ne strinjali, je nastalo zato znatno vznemirjenje.

Rusija se udeleži svetovne gospodarske konference. V krogih »Društva narodov« se zagotavlja, da je Rusija prijavila svojo udeležbo na svetovno-gospodarski konferenci. Delegacijo najboljših ruskih gospodarskih strokovnjakov bo vodil Litvinov.

Rusko-Poljska garancijska pogodba. Listi poročajo, da bodo v Moskvi v kratkem zaključili pogajanja o sklenitvi rusko-poljske garancijske pogodbe.

Zaščita dela na Čehoslovaškem. Češka vlada je izdelala zakonski osnutek, s katerim hoče obvarovati domači delovni trg pred inozemstvom. Zakon bo izdelan analogno, kakor sta ga že izdali Avstrija in Nemčija v zaščito domačega delavstva.

Volitve na Bolgarskem. Na petkovi seji 15. aprila je v sobranju kralj v navzočnosti celokupnega diplomatskega zbora prečital ukaz o razpustu sobranja. Volitve so razpisane za dne 29. maja.

Veliki deficit angleškega proračuna. Spodnja zbornica je razpravljala o državnem proračunu. Zakladni minister je poročal, da znaša deficit okrog 22 milijonov funtov. Ker bo treba poravnati del lanskega proračunskega deficita, bo znašal dejanski primanjkljaj letno 35 do 40 milijonov funtov. Za kritje primanjkljaja se uvedejo nove davščine. V pogledu zmanjšanja izdatkov namerava vlada ukiniti razne urade in ministrstva.

Svetovna gospodarska konferenca. Dne 4. maja se sestane v Ženevi svetovna gospodarska konferenca, kateri predseduje bivši belgijski ministrski predsednik Pheunis. Konferenca se udeleži nad 200 delegatov iz vseh delov sveta. Konferenca bo razpravljala najprej o splošnem gospodarskem položaju v Evropi, nato bo pa podrobno obravnavala tarifno in trgovsko politiko. Za delegata iz naše države je med drugimi določen tudi tajnik ljubljanske trgovske, obrtniške in industrijske zbornice dr. Windischer.

Naše gibanje.

Podpora vojnim invalidom. Z ozirom na vesti v časopisih, da je g. minister za socialno politiko povodom velikonočnih praznikov nakazal Udruženju vojnih invalidov znesek 170.000 Din in sedaj zopet 40.000 Din, poroča podpisani odbor, da je to nakazilo namenjeno invalidom, vdovam in sirotam cele kraljevine. Od tega zneska je prejel Oblastni odbor v Ljubljani za ljubljansko in mariborsko oblast Din 8000, ki se razdele na 50 Krajevnih odborov po enakih delih t. j. Din 160, koje ima vsak Krajevni odbor razdeliti dvema najsiromašnejšima invalidoma. To v pojasnilo članom podpisanega Udruženja, ki so po večini mnjenja, da je zgoraj omenjeno nakazilo v celoti namenjeno za Ljubljano. — Udruženje vojnih invalidov, krajevni odbor Ljubljana. Opomba: To poročilo naj velja tudi za druge Krajevne odbore z dostavkom, da je razdelitev določila delegatska anketa dne 23. 4. t. l. v Ljubljani.

Krajevni odbor v Ljubljani javlja svojim članom, da zopet redno uraduje v svojem društvenem lokalu v Št. Peterski vojašnici. Uradne ure so začasno vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek od 9. do 12. in od 16. do 18. ure ter vsako sredo in soboto od 9. do 14. ure.

Slovenjgradec. Dne 27. marca 1927 ob 10. uri se je vršil v Marenbergu ustanovni občni zbor Krajevnega udruženja marenberškega okraja. Vojne žrtve tega okraja smo bile do sedaj člani Krajevnega odbora v Slovenjgradcu. Za ta občni zbor je vladalo precejšnje zanimanje, zato se ga je udeležilo lepo število.

Tov. Čreslovnik iz Slovenjgradca je otvoril ustanovni občni zbor, pozdravil navzoče ter zastopnika oblastnega odbora. Tov. Petrič je obrazložil precej vprašanj, za katera se je članstvo zelo zanimalo. Pri volitvah je bil izvoljen z večino glasov sledeči odbor, kateri se je takoj po občnem zboru v navzočnosti tov. Čreslovnika konstituiral: Upravni odbor: predsednik Franc Pogorelnik, blagajnik Vinko Pečnik, tajnik Anton Arih, odbornika Franc Miheu in Franc Praprotnik. Namestniki: Ivan Ruprecht, Marija Ambrož in Franc Meze. Nadzorni odbor: predsednik Franc Urih, odbornika pa Marija Kos in Ivan Grizold. Namestniki: Jakob Črešnik in Kristina Krautberger. Novo izvoljeni odbor je takoj prevzel svoje funkcije ter imel še isti dan svojo prvo sejo, pri kateri so odborniki pokazali veliko zanimanje za invalidsko stvar. Novemu Krajevni odboru želimo veliko sreče in uspeha.

V Gornji Radgoni je umrl dne 10. aprila t. l. Ivan Osojnik, 70% stalni invalid, na posledicah v vojni zadobljene rane na levi roki. Bil je tudi bolan na pljučah, kar je pospešilo njegovo prerano smrt. Star je bil 57 let in zapušča ženo ter eno hčerko. Kot zvest član krajevnega odbora v Gornji Radgoni je bil jako priljubljen pri svojih tovariših. Bodi mu lahka domača gruda, njegovim žalujočim ostalim pa izrekamo naše iskreno sožalje. — Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Gornji Radgoni.

Konzorcij za zgradbo Invalidskega doma v Trbovljah je imel v nedeljo 10. t. m. svoj občni zbor in se je s tem prelevil na podlagi svojih pravil v društvo Invalidski dom v Trbovljah. Vsled slabega vremena je bila udeležba srednja. Starih članov se je udeležilo komaj polovica, pač pa so se odzvala razna društva kljub skrajno poznemu povabilu, kakor: Sokol, Zveza rezervnih oficirjev, Rdeči križ in pa Zveza bivših slov. bojevnikov s svojimi zastopniki in več novih somišljenikov oziroma sočutnikov. Predsednikom občnega zbora je bil izvoljen g. učitelj Pleskovič, ki je zastopal Zvezo rezervnih oficirjev, zapisničarjem pa tajnik Jurij Ferenc. Predsednikom društva pa je bil izvoljen večletni tajnik Krajevnega odbora U. V. I. v Trbovljah g. Ivan Vozel; odbornikom pa: Stanko Kolenc, Jurij Ferenc, Ivan Sovinc, učitelj Karl Omerzu, Jože Lanišnik, Jakob Černe, Jo-

že Štravos in Alojzij Hren. Namestnikom: Akademski slikar N. Švagej, gostilničar Olfacius in Jos. Artnak. Nadzorni odbor: Tomše-Rozin Franc, klepar in g. Vinko Pavlin, trgovec ter N. Brinovec, rudar. Namestnikom: g. Štaudiger, uradnik pri T. P. D. in pa g. učitelj Pleskovič. Z izvolitvijo novega odbora je podan siguran uspeh s skorajšnjim pričetkom gradnje doma.

Razpisi mest. V uradnem listu so razpisana mesta arhivskih uradnikov in sicer pri deželnem sodišču v Ljubljani, pri okrajnih na Vrhniki, Logatcu, Slovenski Bistrici, Murski Soboti, za katere je vlagati prošnje do 31. 5. t. l. ter pri okrajnem sodišču v Ribnici do 1. 6. t. l. pri Higijenskem zavodu v Ljubljani do 15. 5. t. l.

Za lahki zaslužek smo parkrat objavili v našem listu, da se da po navodilih tov. Lebin iz Rogoze p. Hoče pri Mariboru precej zaslužiti z razpečevanjem kreme. Ta tvrdka nam pojasnjuje, da reflektante, ki se oglašajo popolnoma brez sredstev ni mogla vpeljati v ta posel. Za navodila (izučenje) je treba plačati za voščeno kremo 200 Din za terpentinovno pa 300 Din. Ako pa kdo hoče za tvrdko samo razpečevati, mora pa založiti kavčijo 300 Din. Toliko v pojasnilo reflektantom, ker brez maledga žrtvovanja ne more nihče pričakovati za služka. Prijave sprejema tvrdka še do 15. maja tega leta.

Bogat si lahko 1. septembra 1927, ker lahko zadeneš hišo vredno 200.000 Din, torej kupi srečko loterije Invalidskega doma v Trbovljah, pri tem ko nudi še mnogo krasnih dobitkov. K temu pa storiš še dobro delo v podporo vojnih ubožcev.

Druge novice.

Napad na ekspresni vlak. Na veliki četrtek je bil sredi belega dne izvršen napad na Orient-ekspres, ki je vozil iz Budimpešte v Subotico. Neznani napadalci so ne daleč od naše meje začeli streljati na vlak. Strelji so zgrešili svoj cilj, samo en strel je zadel okno spalnega voza, a v kupeju ni bilo nikogar. Ko se je to zgodilo, je nastala med potniki v spalnem vozu panika. Napadalec še niso dobili.

Katastrofalni potres v Chile-u. Škoda, ki jo je povzročil potres v Santiagu de Chile je napregledna. Potres je porušil na stotine hiš. Nad 50 oseb je mrtvih, več sto pa ranjenih. Vsled potresa je izbruhnil požar. Ker so prekinjene telefonske in brzojavne zveze, je zvezano mesto samo po brezzičnem brzojavu.

Poplave in viharji. V Ameriki so viharji povzročili velikansko škodo. Nad tisoč kmetov je brez strehe. Orkan na morju je uničil nad 200 čolnov in ribiških ladij. V dolini Missisipija razsajajo viharji in strašna poplava. Voda je prdrila nasipe in povzroča ogromno škodo. 200 oseb je izgubilo življenje, nad 2000 obitelji pa brez strehe in v paničnem begu zapušča pokrajine, jim preti pogibelj.

Viharji v Maroku. Viharji so ob afriški obali napravili okoli 50 milijonov pesetov škode. V Melilla se je porušil cel del mesta. Ves promet je ustavljen. Vojništvo je odhitelo na pomoč.

Viharji na Japonskem. V Almeria je pet viharjev napravilo ogromno škodo. Več tisoč kmetov je prišlo ob vse. V viharju je izginilo nad 20 ribiških ladij in čolnov.

Rastline in njihovo srce. Dognanje indijskega učenjaka. Najnovejša senzacija v krogih prirodoslovcev:

Iz Kalkute dosepeva vest, da je odličnemu indijskemu učenjaku siru Yagadyšu Bose uspelo dognati utripajoče srce v vseh rastlinah, tudi v drevesih. Srčni utripi postanejo vidni z močnim povečanjem potom elektrike, njih šumenje pa postane čujno potom magnetičnih valov, ki ga pomnožijo desetmilijonkratno.

Vest o novem odkritju se iz Londona raznaša po vsem kontinentu in posamezne prirodoslovne kapacitete že tudi izražajo svoje komentarje. Zanimiva in zaenkrat najbolj upoštevanja vredna je sodba profesorja Malischa, predstojnika rastlinsko-fiziološkega instituta na dunajski univerzi, ki pravi:

Sir Yagadyš Bose si je pridobil veljavo odličnega znanstvenika. V Kalkuti si je zgradil lasten rastlinsko-fiziološki institut, v katerem s pomočjo lastno konstruiranih, izredno finih instrumentov ugotavlja interesantna

opažanja v fiziologiji rastlin. Poznam ga osebno, saj je lani predaval na fiziološkem institutu na dunajski univerzi in sem jaz tolmačil avditoriju njegova izvajanja.

Prav za prav je sir Bose fizik, in kot tak zna mojstrsko konstruirati svoje čudovito fine aparate, ki mu omogočijo do vseh podrobnosti proučevati rastlinski svet. Med drugim je raziskoval dviganje sokovja v drevesih in ugotavlja na podlagi svojih opažanj, da se sokovi dvigajo po celicah lubja, pri čemer je opažati lahko utripajoče gibanje celic. Vendar pa še ni jasno, ali to pulziranje zares povzroča sokovi. V splošnem so namreč botaniki mnjenja, da se sokovi dvigajo po lesu, ne po lubju. Še bolj skeptično lahko sprejemamo vest, da je tako imenovane »srčne utripe« rastlin možno slišati. Vsekakor pa je indijski znanstvenik sir Bose resna osebnost, zato njegovih trditev ne smemo odklanjati, marveč počakati na nadaljnja dognanja.

Raznoterosti.

Divji konji postanejo do 40 let stari, domači ukročeni pa kvečjemu 25 let.

Cisterne na Gibraltarju imajo 60.000 ton vode.

Ugotovljeno je, da so do danes ženske osvojile vse moške poklice, samo 37 jih je še, v katerih jih še ni. Med temi je n. pr. poklic strojevodij.

Rekord v hitrosti izdelave obleke je bil dosežen v Quebecu s tem, da je bil v enem dnevu izdelan za ondodnega guvernerja suknjič iz volne, ki je še isto jutro rastla na ovčjem hrbtu.

V centru Londona je 46 cerkva z 60 duhovniki, ki služijo samo 13.000 vernikom.

Ravno tako kakor se moderna žena lepoti z raznimi kosmetičnimi predmeti in pudri, se prebivalke Fiji otokov barvajo z črnilo, da so potem tem lepše in bolj svetle črne barve.

Glicerin se dandanes tako splošno uporablja, da ga primanjkuje. V treh mesecih se mu je cena dvignila od 85 na 112 funtov za tono, t. j. po naše čez trideset tisoč dinarjev.

V Hamptonu v Londonu imajo shranjeno vino, ki je 158 let staro. Lani je 280 tisoč ljudi plačalo vstopnino, samo da je to vino »videlo«. Gotovo so bile za marsikoga Tantalove muke, ko je gledal žlahtno kapljico, a ni mogel do nje.

Angleži porabijo na leto 150.000 ton margarine, t. j. nadomestila za surovo maslo.

V špecijalnem muzeju v Parizu je shranjenih 110.000 knjig vseh jezikov sveta, ki opisujejo samo vojne. Poleg teh pa je tudi časopisje vsega sveta shranjeno, ki le količkaj omenja vojno.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov.

Odgovorni urednik: Stanko Tomc.

Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Zanjo odgovarja: France Štrukelj.

Razširjajte in čitajte naš list!

////////////////////

Vzajemna pomoč

posojilna in gospodarska zadruga

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Šentpeterska vojašnica

sprejema hranilne vloge, daje posojila v gospodarske svrhe vojnim žrtvam.

Priporoča svojo novootvorjeno krojaško delavnico za izdelavo vseh krojev po najnovejših modah. Invalidi, vdove in sirote dobe primeren popust. Sprejema tudi popravila oblek, izdelavo konfekcije in vsa druga krojaška dela.

////////////////////

Kupujte knjigo Invalidski zakon in pravilnik s komentarji in statistiko. Knjiga stane samo 12 Din, po pošti 1 Din več. — Naroča se pri oblastnem odboru in krajevnih odborih.